

**ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASI
MEKTEPKE SHEKEMGI HÁM MEKTEP BILIMLENDIRIWI
MINISTRILIGI QÁNIGELESTIRILGEN BILIMLENDIRIW MÁKEMELERI
AGENTLIGI JANINDAĞI PEDAGOGIKALIQ SHEBERLIK HÁM
XALIQARALIQ BAHALAW ILIMIY-ÁMELIY ORAYI**

**ULÍWMA ORTA BILIMLENDIRIW MÁKEMELERINDE BASLAWÍSH
TÁLIM BAĞDARÍ BOYÍNSHA TALABANLARDÍ TAÑLAW TIYKARÍNDÁ
JUMÍSQA QABÍLLAW SÍNAWÍNDÁ PAYDALANÍLATUĞÍN TEST
TAPSÍRMALARÍ
SPETSIFIKACIYASI**

Tashkent-2026-jıl

ULIWMA ORTA BILIMLENDIRIW MÁKEMELERINDE BASLAWÍSH TÁLIM BAĞDARÍ BOYÍNSHA TALABANLARDÍ TAÑLAW TIYKARÍNDÁ JUMÍSQLA QABÍL ETIW SÍNAWÍ USHÍN TEST TAPSÍRMALARÍNÍN SPECIFIKACIYASÍ

Bul spesifikaciya baslawish tálim baǵdarı boyınsha pedagoglardı jumısqa qabıl etiw sınaǵında paydalanılatuǵın test tapsırmalarınń mazmunı, kólemi, túri, forması, bahalaw kriteriyası hám ótkeriliw tártibine qoyılǵan talaplardı sáwlelendiredi.

I. Ulıwma principler

Bahalawdın tiykarǵı maqseti baslawish tálim muǵallimleriniń pán boyınsha teoriyalıq bilimleri, ámeliy kónlikpeleri, laboratoriyalıq jumıstı shólkemlestiriw kompetenciyası, baslawish bilimlendiriw baǵdarında oqıtıw metodikası boyınsha bilimleri, pedagogikalıq sheberligi hám kásiplik kompetenciyların kompleksli bahalawdan ibarat. Bahalaw nátiyjeleri pedagog kadrlardı kásiplik sertifikatlaw procesinde qarar qabıl etiw ushın tiykar bolıp xızmet etedi.

II. Normativlik tiykarlar

1. Ózbekstan Respublikası Mektepke shekemgi hám mektep bilimlendiriwi ministriniń 2026-jıl 15-iyundaǵı 203-sanlı "Mektepke shekemgi hám mektep bilimlendiriwi ministrliǵı sistemasındaǵı mámleketlik mektepke shekemgi bilimlendiriw shólkemleri hám ulıwma orta bilim beriw mákemeleri xızmetkerlerin tañlaw tiykarında jumısqa qabıl etiw ilajları haqqında"ǵı buyrıǵı.

III. Bahalaw qamtıwı

Baslawish baǵdarı páninen 40 test tapsırması usınıladı hám olardı orınlaw ushın 60 minut waqıt beriledi. Test tapsırmalarında birden-bir durıs juwaptı talap etiwshi (Y1), sáykesleniwdi talap etiwshi (Y2) hám de izbe-izlikti talap etiwshi (Y3) jabıq túrdegi tapsırmalardan paydalanıladı. Test tapsırmalarınń mazmun tarawı hám bahalanatuǵın bilim hám kónlikpeler boyınsha bólistiriliwi tómendegi kestege sáwlelendirilgen:

Qánigelik páni boyınsha dúziletuǵın test tapsırmalarınń mazmun tarawı hám bahalanatuǵın bilim hám kónlikpeler boyınsha bólistiriliwi.

1-keste

Mazmun tarawı	Bahalanatuǵın konstrukciyalar	Testler sanı
1.Oqıw sawathlıǵı		

1.1. Tekstti oqıp túsiniw hám logikalıq talqılaw	- Ilimiy hám kórkem tekstlerden tiykarǵı ideya hám faktlerdi anıqlaw; - Shıǵarmanı logikalıq analizleydi hám juwmaq shıǵaradı; - Shıǵarmanıń teması, obraz hám stillik jantasıwların anıqlaw.	3
1.2. Xalıq awızeki dóretywshiligi	- Awızeki dóretywshilik úlgilerin mazmun, ideya hám forma tárepinen analizlew;	1
1.3. Ádebiy janrlar Kórkem ónerler	- Ádebiyat teoriyasına tiyisli bilimlerdi qollanıw; - Janr ózgeshelikleri, kórkem ónerlerdi anıqlap parıqlaw;	2
1.4. Ózbek hám jáhán balalar ádebiyatı wákilleriniń ómiri hám dóretywshilig	- Ádebiy salıstırıw - ózbek, jáhán ádebiyatı hám zamanagóy wákillerdiń shıǵarmalarınıń mazmunı hám kórkemlik tárepin anıqlaw; - Qaharmanlar, waqıyalardı talqılaw; - Teksttegi dáwirlik izbe-izlik, xronologiya, waqıyalar izbe-izligi;	3
2. Ana tili		
2.1. Sóylew sesleri, imla, fonetikalıq hádiyseler	- Fonetikalıq hám orfografiyalıq - seslerdi analizlew; - Imla qaǵıydaların ámelde qollanıw, fonetikalıq hádiyselerdi parıqlay alıw;	2
2.2. Óz hám kóshpeli mánis, omonim, paronim, sinonim, antonim, fraza	- Sózlerdiń leksikalıq mánisleri, óz hám kóshpeli mánisti parıqlaw; - Sózdiń forma hám mánis qatnasına qaray túrlerin anıqlaw, frazema hám súwretlew túsiniqleriniń mánisin talqılaw;	2
2.3. Tiýkar hám qosımshalar. Qosımshalar klassifikaciyası	- Sóz quramın talqılap, sózlerdi mánili bólimlerge ajrata alıw. - Sóz jasawshı, sózlik hám sóz ózgertiwshi qosımtalardıń wazıypasın anıqlaw hám olardı sóylewde durıs qollanıw;	2
2.4. Tiýkarǵı sóz shaqapları. Kómekshi sóz shaqapları. Bólek alınǵan sózler	- Tiýkarǵı sóz shaqapları. Kómekshi sóz shaqapları. - Olardıń túrlerin talqılaw, formalashıq hám mánileslikti parıqlaw, ápiwayı dórendi sózlerdi anıqlaw. - Grammatikalıq birliklerdi morfologiyalıq analizlew. - Tiýkarǵı hám járdemshi sóz toparların grammatikalıq belgiler tiýkarında parıqlaw;	4
2.5. Irkilis belgileri	- Irkilis belgileriniń túrlerin, qollanıw qaǵıydaların biliw; gápte irkilis belgileriniń mánis hám seske tásirin ańlay aladı hám de jazba sóylewde irkilis belgilerinen durıs hám orınlı paydalanıw;	1

2.6. Sóz birikpesi, gáp, gáp bólekleri	Sintaktikalıq qurılıstı - gáp quramın, baylanıs túrlerin, gáp bólekleri menen baylanısqa kirispeytuǵın bóleklerdiń gáptegi áhmiyetin talqılaw.	1
3. Matematika		
3.1. Natural sanlar. Bólshek sanlar. Onlıq bólshekler.	- Natural, pútin hám bólshek sanlardı anıqlay alıw; - Sanlardıń orın mánisin túsiniw; - Pútin hám bólshek sanlar arasındadı parıqlaw; sanlardı tártipke salıw; Bólshek hám pútin sanlardı salıstırıw; - Berilgen sandı rim cifrları menen jazıw;	4
3.2. Ámeller hám algebralıq pikirlew	- Ózgeriwshiler hám algebralıq anlatpalardı anıqlaw; - Teńleme hám teńsizlik dúze alıw; - Ápiwayı algebralıq anlatpalardı logikalıq ápiwayılastıra alıw; - Algebralıq pikirlewdi talqılay alıw;	4
3.3. Geometriya hám ólshewler	- Geometriyalıq figuralardıń perimetri hám maydanı hám kólemin esaplaw; Figura hám ólshew nátiyjelerin matematikalıq formula menen anlatıw; túrli figuralardıń perimetri hám maydanın salıstırıw; berilgen ólshemler tiykarında geometriyalıq máseleler sheshiw; - Ólshew nátiyjelerin keste, diagramma yaki sızılma arqalı kórsetiw; ólshew nátiyjelerin salıstırıw;	2
3.4. Itimallıq teoriyası hám maǵlıwmatlar menen islew	Waqıya itimallıǵın túsiniw; túrli maǵlıwmatlar toplamı hám itimallıq nátiyjelerin salıstırıw; Maǵlıwmatlardı hár túrli kórinislerde (keste, diagramma, grafik) oqıy alıw hám statistikalıq kórsetkishler arasındadı parıqtı túsiniw;	2
4. Tábiyiy pánler		
4.1. Jer beti, tábiyiy aymaqlar, klimat, landshaft, tábiyiy resurslar	- Materik hám okeanlar, tiykargı teńizler. Tábiyiy qırlar: taw, dala, oypat, shól. Suw resursları: dáryalar, kóller, jer astı suwları anıqlaw; Tábiyiy aymaqlardıń ózine tán ózgeshelikleri: klimat, ósimlik hám haywanat dúnyasın túsiniw; Landshaftti payda etiwshi tábiyiy procesler. Mineral resurslardı parıqlaw;	
4.2. Tirishilik sistemaları hám organizmler	- Organizm hám ekologiyalıq sistemalardıń tiykargı qásiyetlerin anıqlaw; Ekologiyalıq ortalıq hám insan iskerligi baylanıslılıǵın túsiniw; Salamat turmıs tárizine tiyisli qararların biologiyalıq tiykarlar menen bahalaw; - Ósimlik hám haywan organizmleriniń tiykargı bólimlerin atay alıw; Tiri organizmlerdiń klassifikaciyasın ámeliy jaǵdayda qollanıw;	2

4.3. Fizikalıq qásiyetleri. Energiya Jaqtılıq. Háreket. Kúsh.	Tábiyiy hádiyselerdiń qanday faktorlar tásirinde júz beriwin túsindiredi. Berilgen denelerdi fizikalıq qásiyetlerine qaray toparlarǵa ajratıw; Tábiyiy hádiyseler hám proceslerdiń tiykarǵı túsinińler, tábiyiy zat hám energiya qásiyetlerin anıqlaw; Waqıya hám proceslerdi túsiniw;	1
5. Tárbıya		
5.1. Jeke tárbıya hám ádep-ikramlılıq qádiriyatları.	- Milliy hám ulıwma insaniylyq qádiriyatlardıń mánisin hám de durıs hám nadurıs is-háreketlerdi ajırata alıw;	1
5.2. Sociallıq hám puqaralıq tárbıyas	- Puqaralıq sezimi hám tiyislilik principlerin real jaǵdaylarda qollanıw, puqaralıq huqıq hám minnetlerin pariqlaw;	1
Jámi		40

Kognitiv kónlikpeler bólistiriliwi

2-keste.

T/s	Kognitiv dáreje	Túsindirme
1	Biliw	Ilimge baylanıslı tiykarǵı dáliller, nızamlar, anıqlamalar, formula hám hádiyselerdi yadnan biliw, tanıw, eske túsiriw.
2	Qollanıw	Dálil hám nızamlardı tanıw jaǵdaylarda qollanıw, esap-kitap islew, grafik/diagramma analizlew.
3	Pikir júritiw	Biytanıw jaǵdayda qollanıw, analiz-sintez, sebep-nátiyje baylanısı, túsindiriw, bahalaw.

IV. Bahalaw kriteriyası

Test tapsırıwshınıń ulıwma nátiyjesin (raw score) esaplaw ushın hár bir durıs juwap ushın 2,5 ball, nadurıs juwap ushın ball berilmeydi. Ulıwma eń joqarı nátiyje 100 balldı quraydı.

V. Imtixan tártibi

Test tapsırıwshı imtixanǵa shaxsın tastıyıqlawshı hújjet penen keledi hám test shólkemlestiriwshisi tárepinen belgilengen tártipke ámel etedi. Imtixan baslanıwınan aldın test tapsırıwshılardı tapsırmalardı orınlaw hám juwaplardı belgilew tártibi túsindiriledi.

Qadağan etilgen qurallar: imtixan waqtında mobil telefon, aqıllı saat, planshet, qulaqshın, elektron esletpe, ruxsat etilmegen baspa yamasa elektron materiallardan paydalanıw qatañ qadağan etiledi.

Ádep-ikramlılıq hám tártip: nusqa kóshiriw, járdem soraw yamasa járdem beriw, imtixan dawamında sóylesiw, ruxsatsız shıǵıw hám qadaǵalawshı kórsetpelerine ámel etpew qadağan etiledi. Qaǵıydabuzarlıq anıqlanǵanda, ol belgilengen tártipte rásmiylestiriledi hám test tapsırıwshı imtixannan shetletilwi múmkin.

Baqlawshı qaǵıydabuzarlıqtı anıqlaǵanda, onı rásmiylestirip, tınlawshını testten shetletedi hám nátiyjesi biykarlanadı.

VI. Usınılatuǵın tiykarǵı ádebiyatlar

1. Aydarova U.B, Azizova N.Q: "Oqıw sawatlılıǵı" sabaqlıq 1-klass "Novda" Tashkent - 2024 j.

2. Aydarova U.B, Toirova M.E: "Oqıw sawatlılıǵı" sabaqlıq 2-klass "Novda" Tashkent - 2024 j.

3. Aydarova U.B, Toirova M.E: "Oqıw sawatlılıǵı" sabaqlıq 3-klass "Novda" Tashkent - 2023 j.

4. Aydarova U.B, Toirova M.E: "Oqıw sawatlılıǵı" sabaqlıq 3-klass "Novda" Tashkent - 2023-j.

5. Azimova I, Mavlonova K, Quronov S., Sh.Tursun, N.Hakimova, M.Siddiqov: "Ana tili" sabaqlıq 6-klass Respublikalıq bilimlendiriw orayı Tashkent - 2022-j.

6. Mavlonova K.M, Hakimova N.S, Siddiqov M.R., Qoldosheva S.H: "Ana tili" sabaqlıq 5-klass. (I, II bólim): "Novda" Tashkent - 2024-j.

7. Yuldashev Q.B., Olimjonov O.O., Yusufjonova N.N., Qambarova S.Q., Toxlieva D.B.: "Adabiyot" sabaqlıq 5-klass (I, II bólim): "Novda" Tashkent - 2024-j.

8. Mirzaeva Z., Jalilov K.: "Ádebiyat" sabaqlıq 6-klass Respublikalıq bilimlendiriw orayı: Tashkent - 2022-j.

9. Toirova M. E, Boynazarova D. D: "Ana tili" sabaqlıq 3-klass (1-4-bólim) "Novda": Tashkent - 2023-j.

10. Toirova M. E, Boynazarova D. D: "Ana tili" sabaqlıq 4-klass (1-4-bólim) "Novda": Tashkent - 2023-j.

11. Repyova I. V: "Matematika" sabaqlıq 3-klass (1-4-bólim) "Novda": Tashkent - 2023y.

12. Repyova I. V: "Matematika" sabaqlıq 4-klass (1-4-bólim) "Novda": Tashkent - 2023y.

13. Usmanova O. V, Risyukulova Y. V: "Tárbiya" sabaqlıq 1-klass "Novda": Tashkent - 2024-j.

14. Usmanova O. V, Risyukulova Y. V: "Tárbiya"sabaqlıq 2-klass "Novda": Tashkent - 2023-j.

Usmanova O. V, Risyukulova Y. V: "Tárbiya"sabaqlıq 3-klass "Novda": Tashkent - 2023-j.

16. Usmanova O. V, Risyukulova Y. V: "Tárbiya"sabaqlıq 4-klass "Novda": Tashkent - 2023-j.

17. Tigay O.E, Malikova Y.V, Kosyanenko S.V: "Tábiygiy pán" sabaqlıq 1-klass "Novda": Tashkent – 2024 j

18. Tigay O.E, Malikova Y.V, Kosyanenko S.V: "Tábiyiy pán" sabaqlıq 2-klass "Novda": Tashkent - 2023-j

19. Tigay O.E, Malikova Y.V, Kosyanenko S.V: "Tábiyiy pán" sabaqlıq 3-klass "Novda": Tashkent - 2023-j

20. Tigay O.E, Malikova Y.V, Kosyanenko S.V: "Tábiygiy pán" sabaqlıq 4-klass "Novda": Tashkent - 2023-j

Qosımsha ádebiyatlar

1. Rahmatullayev Sh., Mahmudov N., Xolmanova Z., Urazova I., Rixsieva K.: "Ózbek tili frazeologiyalıq sózligi" G.Gulom: Tashkent - 2022 j.

2. Begmatov E.A., Madvaliyev A.R., Odilov Y.R. "Ózbek tilining katta imlo luğati" "Kafolat print company": nashriyoti Toshkent – 2023 j.

3. Madvaliyev A., Mahkamov N., Xudoyberganova D., Odilov O.: "Ózbek tilining izohli luğati" "Ózbekiston nashriyoti" Toshkent – 2021 j.

Esletpe: *test tapsırmalarının mazmunı usınıs etilgen ádebiyatlarda sáwlelengen mazmun, princip hám jantasıwlar menen sáykeslestiriledi, biraq test tapsırmaları tikkeley dereklerden alınbaydı. Sınaqqa tayarlıq kóriw procesinde usınıs etilgen ádebiyatlar eslep qalıw deregi sıpatında xızmet etiwden göre, ulıwma kásiplik tayarlıqtı bekkemlewge qaratılğan.*